

mineæ vetustæ seu chartæ Statutorum ac .cere-
moniarum regularium tempore sancti Simperi
usitatorum, præsentationi, receptioni, requisitioni,
transumptioni ac auscultationi omnibusque aliis et
singulis præmissis, dum, sicut præmittitur, fierent
et agerentur, una cum prænominatis testibus præ-
sens interfui, eaque omnia et singula sic fieri vidi et
audiui. Idcirco præsens publicum transumpti instru-
mentum per me fideliter scriptum exinde confeci,

A subscripsi, publicavi, et in banc publicam formam
redegii, signoque et nomine meis solitis et consuetis
signavi rogatus pariter et requisitus in fidem et testi-
monium omnium et singulorum. Attamen ut veritas
magis elucescat, et fides plena adhibeatur, reveren-
dus semper ac colendus dominus Waltherus saepe di-
ctus abbas Murbacensis præsens publicum transumpti
instrumentum sigilli ipsius appensione communiri
fecit ac jussit.

S. SIMPERTI EPISTOLA ENCYCLICA.

(Apud Mabillonum, Auct. p. 418.)

Reverentissimæ matrifamiliae ill. Sindbertus, dono
Dei vocatus episcopus atque abba de monasterio Mor-
bac, in Domino æternam salutem.

De cætero comperiat melliflua charitas vestra eo
quod frater vester nomine ille vel ille, de hac luce

B migravit (ut credimus) ad Christum, qua ex re obnoxie
obsecramus almitatem vestram, ut pro ipsius anima
sic jubemini (*sic*) agere de psalmis seu missis atque
vigiliis, ceu ingens bonitas vestra consuevit. Optamus
vos bene valere.

EJUSDEM INDICULUS AD EPISCOPUM.

(Mabill., ibid.)

Domino reverentissimo episcopo ill. Sindbertus, río Morbac, una cum fratribus, æternam in Christo
gratia Dei vocatus episcopus atque abba de monaste- C Jesu Domino nostro salutem, etc., *ut supra*.

ANNO DOMINI DCCCIX.

SANCTUS LUDGERUS

MIMIGARDEFORDENSIS EPISCOPUS.

Bf. of Münster

NOTITIA HISTORICA IN SANCTUM LUDGERUM.

(Apud Mabill., Act. Ord. S. Bened., sæc. iv.)

1. Liudgerus seu Ludgerus, aliis Luidgerus, Luidigerus, primus Mimigardensis, nunc Monasteriensis, Ecclesiae episcopus apud Westphalos seu occidentales Saxones, qui Frisiis et Francis Ripuaris finiti vi sunt, a multis scriptoribus celebratus est. Primus (ut puto) Altfridus, Liudgeri post Gerfridum successor, is qui anno 849 vivere desit, de Vita sancti Patris Liudgeri aliquid agressus est scribere, « quatenus tam veneranda illius exempla multis ad ædificationem proficerent », nefas putans tanti viri latere virtutes ». Quæ prologi ejus verba satis indicant, neminem ante eum id prestitisse. Altfridi lucubratio duobus libris contenta, in Martio Bollandiano edita primum est cum eruditis commentariis. Idem argumentum duobus itidem libris retractavit anonymus monachus Werthinensis, quædam subinde admiscens nonnihil ab Altfridi narratione discrepancia : cuius auctoris scriptio ex Fuldensis membranis eruit Christophorus Browerus, qui Othelgrimum Liudgeri socium ejus conditorem esse existimat. Verum auctor ejus Vitæ scribebat post annum 864, ut patet ex lib. II, cap. 26. Tertiam Vitam bini etiam libellis constantem, quæ ex duobus prior-

ribus conflata est, typis vulgavit Surius in prima sui operis editione (nam Browerianam loco ejus substituerunt tertii editores collectionis Surianæ). Quarta rhythmica est, a monachis Werthinensibus in modum litanie jussu Bernardi abbatis condita sub anno 1140, partim in Martio Bollandiano edita. Browerus addit aliam ab Ufflingo monacho compositam sub initium saeculi x, quæ forsitan non alia est quam metricum Liudgeri elogium a Bollandianis ita len vulgatum, qui etiam aliam recentioris auctoris se legisse testantur. Primum ex his et secundam hic exhibere visum est, tum quia utraque auctoris est fere æqualis, tum quia Broweriana nonnulla continent quæ in Altfridia non leguntur. Primos Vitæ Liudgerianæ scriptores Werthinensis litanie conditor ait fuisse « Othelgrimum discipulum ejus, Altfridum Monasteriensem episcopum, et Ufflingum cœnobitam Werthinensem ». Othelgrimo tanquam primario auctori tribuisse videatur secundam Vitam, quæ tamen paulo serius edita est quam Othelgrimi actas ferat.

2. Præter hos auctores alii non pauci de eo agunt, Dithmarus Merseburgensis episcopus in Chronico, Joannes a Leidis in Chronico Belgico, Joannes Beka